

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII
MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI**

**FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT**

CURRICULUM UNIVERSITAR

la unitatea de curs

**PROTECȚIA DREPTURILOR CETĂȚENILOR STRĂINI ȘI
APATRIZILOR**

Ciclul II, studii superioare de masterat

Codul și denumirea domeniului general de studiu: *042 Drept*

Codul și denumirea specializării: *0421 Drepturile omului*

Autor:

**Elena BOTNARI,
conf. univ., dr.**

BĂLȚI, 2020

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de drept

Proces-verbal nr. 1 din 25.08.2020

Șeful Catedrei de drept _____ conf. univ., dr. Ina ODINOKAIA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale

Proces-verbal nr. 1 din 29.09.2020

Decanul Facultății de Drept și Științe Sociale _____ conf. univ., dr. Vitalie RUSU

I. INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: *Drept și Științe Sociale*

Catedra: *Drept*

Domeniul general de studiu: *042 Drept*

Domeniul de formare profesională la ciclul II: *0421 Drept*

Denumirea programului de master: *Drepturile omului (90 credite)*

Administrarea unității de curs: *PROTECȚIA DREPTURILOR CETĂȚENILOR STRĂINI ȘI APATRIZILOR*

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
S.02.A.113	4	120	16	16	-	88	Examen scris	română

Anul de studiu și semestrul în care se studiază: Anul I, semestrul 2

Statutul: disciplină de orientare spre specialitate

II. INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Botnari Elena, conferențiar universitar, doctor în drept, mun. Bălți, Catedra de drept, aula 548, tel. (0231-52317), egbotnari@mail.ru, consultații: marți 13.10 – 15.00.

III. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

PROTECȚIA DREPTURILOR CETĂȚENILOR STRĂINI ȘI APATRIZILOR este componenta Planului de studii, programul de master Drepturile omului (90 credite), unitate de curs de orientare spre specialitate, opțională, predată în anul I, semestrul 2. Scopul unității de curs este aprofundarea competențelor masteranzilor în domeniul promovării și protecției drepturilor cetățenilor străini și apatrizilor, în lumina reglementărilor de drept intern și drept internațional. Cursul dezvoltă de asemenea mecanismele de protecție a drepturilor migranților și refugiaților.

PROTECȚIA DREPTURILOR CETĂȚENILOR STRĂINI ȘI APATRIZILOR este integrat în planul de studii implicit alături de alte unități de orientare spre specialitate, predate în același semestru: *Protecția drepturilor copilului, Protecția drepturilor femeii, Protecția drepturilor minorităților.*

IV. COMPETENȚE PRELABILE

La etapa predării unității de curs, masterandul urmează să *generalizeze* cunoștințele acumulate din cursurile audiate în semestrul I, precum *Istoria drepturilor omului, Sociologia drepturilor omului, Sistemul universal de protecție a drepturilor omului, Sisteme regionale de protecție a drepturilor omului*. De asemenea, masterandul urmează să *identifice* sistemul european de protecție a drepturilor omului, să *distingă* specificul protecției drepturilor omului în diferite sisteme de drept și să *interpreteze* mecanismele naționale de protecție a drepturilor omului; să *argumenteze* și să *analizeze* comparativ instituția ombusdmanului. Se solicită masterandului să *distingă Dreptul material și dreptul procedural al CEDO*.

V. COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL UNITĂȚII DE CURSULUI

Competențe profesionale:

- CP1.** Operarea cu noțiunile, conceptele, principiile și teoriile specifice în materia drepturilor omului, în scopul aplicării eficiente a acestora în activitatea profesională.
- CP2.** Utilizarea cunoștințelor teoretice, a metodelor și procedeele moderne specifice domeniului dreptului omului în activitatea practică și de cercetare.
- CP3.** Identificarea, analizarea și soluționarea problemelor din domeniul drepturilor omului, în conformitate cu prevederile legale, în mod cooperant, flexibil și eficient.

Competențe transversale:

- CT1.** Executarea riguroasă, eficientă, responsabilă și în termen, a sarcinilor profesionale, în spirit de inițiativă și în concordanță cu principiile etice și deontologia profesională.
- CT2.** Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală și prin asumarea responsabilității pentru luarea deciziilor.
- CT3.** Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

VI. FINALITĂȚILE CURSULUI

În urma studierii unității de curs *masterandul* trebuie să fie capabil:

- să aplice cunoștințele obținute pentru soluționarea juridică a problemelor teoretice și practice în domeniul promovării și protecției drepturilor cetățenilor străini și apatrizilor, aplicând metoda studiului de caz;
- să formuleze analize critice ale prevederilor actelor normative în domeniul protecției drepturilor cetățenilor străini și apatrizilor, evidențiind imperfecțiunile dreptului pozitiv în vederea formulării propunerilor de *lege ferenda*;
- să manifeste creativitate în elaborarea proiectelor și inițiativelor juridice în procesul de studii, cercetare și activitatea de muncă;
- să demonstreze abilități de comunicare și de relaționare în grup, în vederea identificării, soluționării și luării de decizii motivate privind problemele de aplicare a legislației din domeniul drepturilor cetățenilor străini și apatrizilor;

- să aplice în activitatea profesională cunoștințele acumulate, fiind capabili să interpreteze și aplice prevederile cadrului normativ intern și internațional în domeniul protecției drepturilor cetățenilor străini și apatrizilor

VII. CONȚINUTURI

Nr.	Tema cursului	Nr. de ore prelegeri	Nr. de ore seminari
1.	<p>REGLEMENTAREA DREPTULUI LA NAȚIONALITATE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI DREPTUL INTERN</p> <p>1. Reglementări internaționale cu caracter universal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948 • Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966 • Convenția ONU asupra cetățeniei femeii căsătorite din 29.01.1957 <p>2. Reglementări internaționale cu caracter regional:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenția europeană cu privire la cetățenie din 06.11.1997 • Tratatul de la Maastricht din 7.02.1992 • Carta drepturilor fundamentale a UE din 7.12.2000 <p>3. Reglementări interne privind cetățenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Constituția R. Moldova din 29.07.1994 • Legea R. Moldova nr. 1024 din 02.06.2000 privind cetățenia 	1	1
2.	<p>REGLEMENTAREA REGIMULUI STRĂINILOR ÎN DREPTUL INTERN</p> <p>1. Legea R. Moldova nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul juridic al străinilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drepturile și obligațiile fundamentale ale străinilor • Reglementarea intrării și ieșirii străinilor în/din R. Moldova • Regimul acordării vizelor • Acordarea și prelungirea dreptului de ședere provizorie • Acordarea și prelungirea dreptului de ședere permanentă • Regimul îndepărtării străinilor <p>2. Legea R. Moldova nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în R. Moldova</p>	4	4
3.	<p>REGLEMENTAREA APATRIDIEI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI DREPTUL INTERN</p>	2	2 -

	<p>1. Convenția ONU cu privire la statutul apatrizilor din 28.09.1954</p> <p>2. Convenția ONU cu privire la reducerea cazurilor de apatridie din 30.08.1961</p> <p>3. Procedura de recunoaștere a statutului de apatrid în R. Moldova conform Legii R. Moldova nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul juridic al străinilor</p>		
4.	<p>PROTECȚIA REFUGIAȚILOR ÎN CADRUL INTERNAȚIONAL UNIVERSAL</p> <p>1. Convenția ONU cu privire la statutul refugiaților din 28.07.1951</p> <p>2. Protocolul ONU privind statutul refugiaților din 31.01.1967</p> <p>3. Declarația ONU asupra azilului teritorial din 14.12.1967</p>	2	2
5.	<p>PROTECȚIA REFUGIAȚILOR ȘI MIGRANȚILOR ÎN CADRUL INTERNAȚIONAL REGIONAL</p> <p>1. Protecția refugiaților în cadrul Consiliului Europei</p> <p>2. Protecția migranților și refugiaților în cadrul Uniunii Europene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenda europeană pentru migrație (2015) 	2	2
6.	<p>REGLEMENTAREA DREPTULUI LA AZIL ÎN DREPTUL INTERN</p> <p>1. Legea R. Moldova nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în R. Moldova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formele de protecție acordate pe teritoriul R. Moldova • Drepturile și obligațiile solicitanților de azil • Procedura de examinare a cererii de azil <p>2. Strategia națională în domeniul migrației și azilului (2011 - 2021)</p> <p>3. Organizarea și competențele Biroului Migrație și Azil al MAI</p>	4	4
7.	<p>ORGANISME INTERNAȚIONALE UNIVERSALE ȘI REGIONALE DE PROTECȚIE A REFUGIAȚILOR ȘI MIGRANȚILOR</p> <p>1. Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR). Statutul ÎCNUR din 14.12.1950.</p> <p>2. Organizația Internațională a Migrației (OIM).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Constituția OIM. • Pactul mondial cu privire la migranți din 10.12.2018. <p>3. Agenția Europeană Pentru Azil (EUUA).</p> <p>4. Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă.</p>	1	1
	Total ore:	16	16

VIII. ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Nr.	<i>Sarcini de lucru</i> individual evaluate în cadrul orelor de consultații și seminarii	Nr. de ore
1.	<p>REGLEMENTAREA DREPTULUI LA NAȚIONALITATE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI DREPTUL INTERN</p> <p>1. Cercetarea reglementărilor internaționale cu caracter universal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenția ONU asupra <i>cetățeniei femeii căsătorite</i> din 29.01.1957 <p>Cercetarea reglementărilor internaționale cu caracter regional:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenția europeană <i>cu privire la cetățenie</i> din 06.11.1997 <p>2. Examinarea Legii R. Moldova nr. 1024 din 02.06.2000 <i>privind cetățenia</i></p>	7
2.	<p>REGLEMENTAREA REGIMULUI STRĂINILOR ÎN DREPTUL INTERN</p> <p>1. Cercetarea regimului juridic al străinilor în R. Moldova în conformitate cu Legea R. Moldova nr. 200 din 16.07.2010 <i>privind regimul juridic al străinilor</i></p> <p>2. Examinarea Legii R. Moldova nr. 274 din 27.12.2011 <i>privind integrarea străinilor în R. Moldova</i></p>	12
3.	<p>REGLEMENTAREA APATRIDIEI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL ȘI DREPTUL INTERN</p> <p>1. Cercetarea Convenției ONU <i>cu privire la statutul apatrizilor</i> din 28.09.1954</p> <p>2. Cercetarea Convenției ONU <i>cu privire la reducerea cazurilor de apatridie</i> din 30.08.1961</p> <p>3. Examinarea procedurii de recunoaștere a statutului de apatrid în R. Moldova conform Legii R. Moldova nr. 200 din 16.07.2010 <i>privind regimul juridic al străinilor</i></p>	10
4.	<p>PROTECȚIA REFUGIAȚILOR ÎN CADRUL INTERNAȚIONAL UNIVERSAL</p> <p>1. Cercetarea Convenției ONU <i>cu privire la statutul refugiaților</i> din 28.07.1951</p> <p>2. Cercetarea Protocolului ONU <i>privind statutul refugiaților</i> din 31.01.1967</p> <p>3. Cercetarea Declarației ONU <i>asupra azilului teritorial</i> din 14.12.1967</p>	15
5.	<p>PROTECȚIA REFUGIAȚILOR ȘI MIGRANȚILOR ÎN CADRUL INTERNAȚIONAL REGIONAL</p> <p>1. Cercetarea mecanismelor de protecție a refugiaților în cadrul Consiliului Europei // www.coe.int:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acordul european <i>asupra transferului responsabilității cu privire la refugiați</i> din 16.10.1980. <p>2. Cercetarea actelor instituțiilor UE privind protecția refugiaților și migranților în cadrul Uniunii Europene // www.europa.eu:</p>	15

	<ul style="list-style-type: none"> • Directiva 2013/32/UE Parlamentului European și Consiliului <i>privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)</i> din 26.06.2013. // [On-line]: http://eur-lex.europa.eu • Directiva 2013/33/UE Parlamentului European și a Consiliului <i>de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare)</i> din 26.06.2013. // [On-line]: http://eur-lex.europa.eu • Agenda europeană pentru migrație din 2015 // www.europa.eu 	
6.	<p>REGLEMENTAREA DREPTULUI LA AZIL ÎN DREPTUL INTERN</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea R. Moldova nr. 270 din 18.12.2008 <i>privind azilul</i> în R. Moldova: <ul style="list-style-type: none"> • Examinarea formelor de protecție acordate pe teritoriul R. Moldova • Cunoașterea drepturilor și obligațiilor solicitanților de azil • Cercetarea procedurii de examinare a cererii de azil 2. Cercetarea <i>Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului</i> (2011 - 2021) 3. Documentare privind organizarea și competențele <i>Biroului Migrație și Azil</i> al MAI // www.mai.md 	15
7.	<p>ORGANISME INTERNAȚIONALE UNIVERSALE DE PROTECȚIE A REFUGIAȚOLOR ȘI MIGRANȚILOR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Examinarea <i>Statutului ÎCNUR</i> din 14.12.1950. 2. Examinarea <i>Constituției OIM</i> din 19.10.1953, amendată. 3. Documentare privind <i>Pactul mondial cu privire la migrații</i> din 10.12.2018 // www.un.org 	7
8.	<p>ORGANISME INTERNAȚIONALE REGIONALE DE PROTECȚIE A REFUGIAȚOLOR ȘI MIGRANȚILOR .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Documentare privind <i>Agenția Europeană Pentru Azil (EUUA)</i> // www.europa.eu 2. Documentare privind <i>Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă</i> // www.europa.eu 	7
	Total ore:	88

IX. STRATEGII DIDACTICE UTILIZATE

Didactica cursului implică: prelegerea, explicația, conversația, problematizarea, studiul de caz, lucrul în echipă, metoda comentariului de text, etc.

X. EVALUAREA UNITĂȚII DE CURS

Evaluarea *curentă* are loc la seminarii prin note acumulate pentru sarcinile de lucru independent, lucrări de control, teste, prezentări de referate, comunicări.

Evaluarea *finală* se va desfășura sub forma unui examen scris sau test. Biletul de examinare va cuprinde două subiecte ce rezultă din conținuturile cursului. Subiectele de examinare vor fi formulate reieșind din finalitățile disciplinei și competențele speciale. Testul va cuprinde itemi formulați în baza conținuturilor cursului.

Formula pentru calculul notei finale pentru ciclul II, studii superioare de master, $N_f = N_c \times 0,5 + N_e \times 0,5$, unde N_f -nota finală, N_c - nota reușitei curente, N_e - nota de la examen.

XI. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

A) Tratatе internaționale:

1. Acordul european *asupra transferului responsabilității cu privire la refugiați* din 16.10.1980. // <https://rm.coe.int>
2. *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene* din 07.12.2000. // [Online]: <http://eur-lex.europa.eu>
3. Convenția Europeană *pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* din 04.11.1950 și protocoalele adiționale la CEDO // www.coe.int
4. Convenția *asupra cetățeniei femeii căsătorite* din 29.01.1957. // www.un.org
5. Convenția *privind statutul persoanelor apatride* din 28.09.1954. // www.un.org
6. Convenția *privind reducerea cazurilor de apatridie* din 30.08.1961. // www.un.org
7. Convenția *privind statutul refugiaților* din 28.07.1951. // www.un.org
8. Convenția Internațională *privind apărarea drepturilor tuturor muncitorilor-migranți și a membrilor familiilor acestora* din 18.12.1990. // www.un.org
9. Convenția europeană *cu privire la cetățenie* din 06.11.1997. // www.coe.int
10. *Constituția Organizației Internaționale pentru Migrație* din 19.10.1953 // www.un.org
11. *Declarația Universală a Drepturilor Omului*, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10.12.1948. // www.un.org
12. Declarația UNHCR *privind dreptul la azil, responsabilitatea de supraveghere a UNHCR și obligația statelor de a coopera cu UNHCR în îndeplinirea obligației de supraveghere a acesteia* din august, 2012. // <http://www.unhcr.org>
13. Directiva 2004/83/CE a Consiliului *privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate* din 29.04.2004. // <http://www.eur-lex.europa.eu>
14. Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului *privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)* din 13.12.2011. // <http://eur-lex.europa.eu>
15. Directiva 2013/32/UE Parlamentului European și Consiliului *privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)* din 26.06.2013. // <http://eur-lex.europa.eu>
16. Directiva 2013/33/UE Parlamentului European și a Consiliului *de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (reformare)* din 26.06.2013. // <http://eur-lex.europa.eu>
17. Nota UNHCR *privind sarcina și standardul probei în procedura de azil*, adoptată la 16.12.1998. // <http://www.refworld.org>
18. *Plan d'action du Conseil de l'Europe sur la protection des enfants réfugiés et migrants en Europe (2017-2019)*. // www.coe.int

19. Regulamentul (UE) nr. 603/2013 al Parlamentului European și al Consiliului *privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției europene pentru gestionarea operațională a sistemelor informatice la scară largă, în spațiul de libertate, securitate și justiție (reformare) din 26.06.2013. // www.europa.eu*
20. Regulamentul (UE) nr. 604/2013 al Parlamentului European și al Consiliului *de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (reformare) din 26.06. 2013. //http: // www.europa.eu*
21. Protocolul *privind statutul refugiaților* din 31.01.1967. // www.un.org
22. Pactul internațional *cu privire la drepturile civile și politice* din 16.12.1966 și protocoalele sale facultative // www.un.org
23. *Statutul Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați* din 14.12.1950 // www.un.org
24. *Tratatul privind Uniunea Europeană* (versiune consolidată) din 07.02.1992 // <http://eurlex.europa.eu>
25. Rezoluția Adunării Generale ONU din 19.09.2016 *privind refugiații și migranții*// www.un.org
26. *Pactul mondial cu privire la migranți* din 10.12.2017 // www.un.org

B) Acte normative interne:

1. *Constituția Republicii Moldova*, adoptată la 29 iulie 1994, în vigoare de la 27 august 1994.
2. *Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova*, nr. 200 din 16 iulie 2010. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 24 septembrie 2010, nr. 179-181.
3. *Legea privind azilul în Republica Moldova*, nr. 270 din 18 decembrie 2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 13 martie 2009, nr. 145.
4. *Legea cetățeniei Republicii Moldova*, nr. 1024-XIV din 2 iunie 2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 10 august 2000, nr. 98-101.
5. *Legea R. Moldova nr. 273 din 09.11.1994 cu privire la actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.*
6. *Legea R. Moldova nr. 269 din 09.11.1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova.*
7. *Legea R. Moldova nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.*
8. *Legea R. Moldova nr.257 din 01.11.2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.*
9. *Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.834 din 7 iulie 2008 privind sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.*

10. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.492 din 07.07.2011 *pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova.*
11. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 655 din 08.09.2011, *cu privire la aprobarea Strategiei Naționale a Moldovei în domeniul Migrației și azilului (2012-2020).*
12. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.50 din 15.01.2013 *pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor.*
13. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.765 din 18.09.2014 *cu privire la aprobarea listei documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea de către străini a frontierei de stat a Republicii Moldova.*
14. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 200 din 26.02.2016, *cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Diaspora-2025” și a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia.*
15. Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 1473 din 30.12.2016 *cu privire la aprobarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017–2021.*
16. Hotărârea Guvernului R. Moldova cu privire la aprobarea *Regulamentului Centrului de cazare*, nr. 1023 din 28.12.2012.

C) Surse doctrinare:

1. Achiron M. *Naționalitate și apatridie: manual pentru parlamentari.* București: Monitorul Oficial R. A., 2010.
2. Bacaian L. E. *The protection of refugees and their right to seek asylum in the European Union.* Genève: Institut Européen de l'Université de Genève, Collection Euryopa Vol. 70, 2011.
3. Buergenthal T., Weber R., *Dreptul internațional al drepturilor omului*, București, 1996.
4. Buruiană I. *Protecția europeană a drepturilor omului.* Chișinău: Print-Caro, 2013.
5. *Cadrul juridic privind drepturile cetățenilor străini și apatrizilor.* Chișinău: Centrul pentru drepturile omului din Moldova, 2011.
6. *Drepturile omului. Documente adoptate de Organizații Internaționale.* Chișinău, 1995.
7. Feller E. *The Evolution of the International Refugee Protection Regime.* In: Washington University Journal of Law & Policy, Volume 5, 2001. p. 129-139. *[[On-line]: https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1555&context=law_journal_law_policy*
8. Jastram K., Achiron M. *Ghid cu privire la dreptul internațional al refugiaților. Ghid pentru parlamentari nr. 2.* Geneva: Uniunea Interparlamentară, 2001.
9. *Jurisprudența instituțiilor internaționale de drept în problematica refugiaților (culegeri de decizii, sesizări și comunicări în 4 vol.),* vol. 1 – 2000, vol.2 – 2001, vol. 3 – 2002, vol. 4 -2006. Chișinău, 2000, 2001, 2002, 2006.
10. Litra S. *Dreptul refugiaților.* Note de curs (Ciclul I).Chișinău: Universitatea de Studii Europene din Moldova, Facultatea de Drept, 2013. *[[Online]: <http://www.usem.md/uploads//files/Note de curs drept ciclul 1/039 Dreptul refugiatilor.pdf>*
11. *Manual de drept european în materie de azil, frontiere și imigrație.* Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2014.
12. *Manual referitor la proceduri și criterii de determinare a statutului de refugiat în baza Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 privind statutul refugiaților,* Chișinău, 2000.

13. Newman F., Weissbort D., *International Human Rights: Law, Policy, and Process*, Cincinnati, 1990.
14. Predescu O., Vladioiu N.M. *Drept european și internațional al drepturilor omului: note de curs*. București: Editura Hamagiu, 2014.
15. Paraschiv R. G. *Protecția refugiaților potrivit reglementărilor internaționale*. // [Online]: http://www.ugb.ro/Juridica/Issue7RO/3. Protecția_refugiatorilor_potrivit_reglementarilor_internationale.Ramona_Paraschiv.RO.pdf
16. Poalelungi M. ș.a. *Convenția Europeană a drepturilor omului: Comentariu asupra hotărârilor Curții Europene a drepturilor omului versus Republica Moldova: Concluzii și recomandări*. Chișinău: ÎS FEP Tipografia Centrală, 2017.
17. Roșca V., Ganaciuc A., Busuioc T. *Ghid pe domeniul azilului pentru profesioniștii implicate în procedura de examinare a cererilor de azil și acordării protecției internaționale în Republica Moldova*. Chișinău: Centrul de Drept al Avocaților, 2017.
18. *Sistemul european comun de azil*. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2014.
19. Sudre F. *Droit international et européen des droits de l'homme*, 5e édition mise à jour, Presses Universitaires de France, 2001.
20. Șova L. *Formele de azil în Republica Moldova*. În: Revista Națională de Drept, nr. 10-12, 2009, p. 139-140.
21. Vergatti C. N. *Statutul juridic al refugiaților*. București: Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2009.
22. Абдылдаев Н.К. и др. *Международная защита беженцев*. Учебное пособие для вузов. Бишкек: ПК Адилет, 2007. 260 с. // [On-line]: www.adilet.kg/upload/library/files/1395164377_92046400.pdf.
23. Иванов Д.В. *Правовой статус беженцев в международном и внутригосударственном праве*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Москва, 1999. 185 с. // [On-line]: <http://www.dslib.net/pravo-evropy/pravovoj-statusbezhencev-v-mezhdunarodnom-i-vnutrigosudarstvennom-prave.html#977>
24. Павлова Л. В., Селиванов А. В. *Международно-правовой статус беженца*. Пособие для студентов вузов. Минск: Тесей, 2006.